

beliggende i passende afstand, og at der ikke er drikkevandsbrønde eller borerer ved de enkelte ejendomme i området. Ved nyoprettelse af sådanne områder bindes grundejerne nu ofte gennem udstykningsvilkår eller salgsvilkår til at skaffe sig deres vand fra vandværk. Drejer det sig om områder med tildels ældre bebyggelse, hvis ejere ikke frivilligt har villet opgive brønde eller borerer ved de enkelte huse, har tilsvarende ordninger ikke kunnet gennemføres, idet den gældende lovgivning ikke giver mulighed for at gribe ind over for de enkelte grundejeres indvinding i sådanne tilfælde. Der har i de seneste år nogle gange over for indenrigsministeriet været rejst spørgsmål om en ændring af lovgivningen på dette punkt, således at tilslutning til vandværk kunne påbydes, når grundejernes egen vandindvinding ville forhindre en ellers hensigtsmæssig spildevandsafledning til sivebrønde. En bestemmelse, der tilsigter at anvise en løsning på dette problem, er optaget i nærværende lovforslags § 25.

b) *Tilfælde, hvor der bør skabes et stort vandværk i stedet for flere små.*

Allerede den gældende lov giver efter indenrigsministeriets opfattelse landvæsenskommissionerne mulighed for at bekæmpe uhensigtsmæssige enkeltløsninger for mindre grupper af ejendomme og påbyde en samlet vandforsyning for et større område. Dette følger formentlig af hele tilladelsessystemet og for private vandværkers vedkommende endvidere af den meget betingede retsstilling; de private værker har efter lovens § 1, stk. 2. I praksis sker det også nu og da, at en landvæsenskommission søger at fremkalde frivillig aftale om større vandværksmæssig samling, og i hvert fald i et enkelt tilfælde i den seneste tid har en landvæsenskommission nægtet at tillade et vandværk, hvis anbringelse fandtes i strid med planerne for kommende bebyggelse, jfr. landvæsenskommissionskendelse i Juristen kendelsessamling, hæfte XXII (1967), side 9. Af nærværende lovforslags § 17 fremgår, at landvæsensretterne ved deres behandling af vandindvindingssager bl. a. vil kunne tage hensyn til vandværkernes placering i en kommende bebyggelse, og af § 18, stk. 1, nr. 1, der svarer til KF § 11, nr. 1, fremgår, at landvæsensretterne kan nægte at fremme ansøgte indvindingsanlæg.

Det er et spørgsmål, om en yderligere ønskelig samling af vandindvindingen ville kunne opnås ved regler, der i højere grad trak kommunerne frem som dem, der skulle drive vandværkerne. Kommissionen af 1956 så gerne en udvikling i denne retning, jfr.

bemærkningerne til kommissionsforslagets § 6, stk. 1, men mente, at udviklingen måtte være frivillig og ikke skulle fremmes ved særlige lovregler. Der har da også i de seneste år været en betydelig udvikling i retning af kommunernes overtagelse af vandforsyningen i sognekommuner, når bebyggelsestætheden efterhånden har gjort en samlet vandforsyning naturlig, eller når sommerhusbyggeri har rejst særlige problemer.

For kommuner med kommunal vandforsyning er der i betænkningen af 1961 foreslået en bestemmelse, der kan føre til yderligere koordinering af vandforsyningen, nemlig KF § 12, stk. 5, som giver kommuner mulighed for med landvæsenskommissionens godkendelse at overtage private vandværker, der leverer til beboere i kommunen. Indenrigsministeriet kan tiltræde forslaget, der er optaget i § 26 i nærværende lovforslag.

c) *Gennemførelse af vandforsyningmæssigt samarbejde mellem flere kommuner.*

Større byer i Danmark har i øjeblikket ikke mulighed for at skaffe tilstrækkeligt vand til deres indbyggere inden for kommunens grænser, men må fremskaffe vand ved at anlægge vandværker i andre kommuner. Efterhånden som sådanne større byers omegnskommuner er vokset og har fået et betydeligt vandbehov, har det undertiden vist sig hensigtsmæssigt for omegnskommunerne at aftage vand fra centralkommunens nærliggende vandværk eller vandledning i stedet for selv at anlægge et større vandværk. Der er på denne måde sket en teknisk hensigtsmæssig fælles opbygning af vandforsyningerne for forskellige store byer og deres omegnskommuner, bl. a. i områderne omkring København, Odense og Århus. I nogle områder omkring København har udviklingen været fremmet af, at der ikke kunne skaffes mere vand i vedkommende omegnskommunes nærhed hverken til omegnskommunen eller til København, således at vand til begge måtte hentes længere ude i landet.

Problemet med hensyn til disse fællesskaber har ikke så meget været at få dem oprettet som at fastlægge vilkårene for deres funktion, navnlig med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt centralkommunen skal levere vand til andre kommuner for en gennemsnitspris eller for en betaling, bestemt af de marginale omkostninger. Hvis man i stedet for at lade centralkommunen blive ved med at stå som vandværksejer vil skabe en ordening, hvorved kommunerne ejer eller driver vandforsyningen i fællesskab, vil dette kun betyde en flytning og ikke en umiddelbar løsning af dette problem, idet pris-spørgsmålet i så fald opstår som spørgsmålet om,